Európsky parlament
2019-2024

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci

2022/2188(INI)

19.7.2023

STANOVISKO

Výboru pre zamestnanosť a sociálne veci

pre Výbor pre zahraničné veci a Výbor pre medzinárodný obchod

k vykonávacej správe o Dohode o obchode a spolupráci medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom
(2022/2188(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko (*): Dragoş Pîslaru

(*) Pridružený výbor – článok 57 rokovacieho poriadku

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre zamestnanosť a sociálne veci vyzýva Výbor pre zahraničné veci a Výbor pre medzinárodný obchod, aby ako gestorské výbory zaradili do návrhu uznesenia, ktorý prijmú, tieto návrhy:

– so zreteľom na Dohodu o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Európskym spoločenstvom pre atómovú energiu na jednej strane a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska na strane druhej[1],

– so zreteľom na Dohodu o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu[2],

– so zreteľom na správu Európskej komisie z 24. marca 2022 o vykonávaní a uplatňovaní Dohody o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska - 1. január – 31. december 2021 (COM(2022)0126),

– so zreteľom na správu Európskej komisie z 15. marca 2023 o vykonávaní a uplatňovaní Dohody o obchode a spolupráci medzi Európskou úniou a Spojeným kráľovstvom Veľkej Británie a Severného Írska - 1. január – 31. december 2022 (COM(2023)0118),

– so zreteľom na Európsky dohovor o ľudských právach,

– so zreteľom na Európsku sociálnu chartu,

– so zreteľom na dohovory a protokoly Medzinárodnej organizácie práce (MOP), najmä na základné nástroje MOP,

– so zreteľom na spoločné vyhlásenie ministra zahraničných vecí Spojeného kráľovstva a podpredsedu Európskej komisie Šefčoviča z 24. marca 2023 o výsledku desiateho zasadnutia Spoločného výboru EÚ – Spojené kráľovstvo v rámci dohody o vystúpení a druhého zasadnutia Rady pre partnerstvo podľa dohody o obchode a spolupráci,

A. keďže od 1. januára 2021 sa obchod a spolupráca medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom riadia Dohodou o obchode a spolupráci medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom; keďže inštitucionálny rámec dohody o obchode a spolupráci bol dokončený a v roku 2022 sa stal plne funkčným;

B. keďže v dohode o obchode a spolupráci sa stanovuje koordinácia sociálneho zabezpečenia s cieľom chrániť práva na sociálne zabezpečenie ľudí, ktorí sa pohybujú medzi EÚ a Spojeným kráľovstvom po 1. januári 2021; keďže takisto poskytuje rovnaké podmienky na zabezpečenie spravodlivej hospodárskej súťaže zachovaním vysokej úrovne ochrany vo viacerých oblastiach vrátane sociálnych a pracovných práv so záväznými mechanizmami presadzovania a urovnávania sporov s cieľom

[1] Ú. v. EÚ L 149, 30.4.2021, s. 10.
[2] Ú v EÚ C 384I, 12.11.2019, s. 1.

zabezpečiť súlad;

C. keďže základné práva organizovať sa, kolektívne vyjednávať a prijímať kolektívne opatrenia sú zakotvené v medzinárodnom práve a neoddeliteľne súvisia so zabezpečením trvalo udržateľného rozvoja a rovnakých podmienok, ako sa stanovuje v dohode o obchode a spolupráci;

D. keďže dohoda o obchode a spolupráci obsahuje kapitolu o malých a stredných podnikoch (MSP), v ktorej sa uznáva potreba zabezpečiť otvorený a bezpečný trh pre podniky vrátane MSP a ktorej cieľom je zaistiť, aby sa ich potreby zohľadnili v procese vykonávania, aby takýto trh mohli využívať;

1. zdôrazňuje význam širokej účasti občianskej spoločnosti EÚ a Spojeného kráľovstva vrátane organizácií zamestnávateľov a odborových združení, ako aj MVO na vykonávaní dohody o obchode a spolupráci v súlade s článkami 13 a 14; v tejto súvislosti berie na vedomie zasadnutia domácej poradnej skupiny EÚ a víta prvé zasadnutie fóra občianskej spoločnosti v októbri 2022; zdôrazňuje, že je dôležité pokračovať v tomto dialógu a spolupráci;

2. s uspokojením konštatuje, že vykonávanie protokolu o koordinácii v oblasti sociálneho zabezpečenia v rámci dohody o obchode a spolupráci bolo doteraz bezproblémové a že v rokoch 2021 ani 2022 neboli zistené žiadne štrukturálne problémy; zdôrazňuje však význam dynamického protokolu, ktorý sa zosúlaďuje s revíziami nariadení o koordinácii sociálneho zabezpečenia;

3. berie na vedomie, že Osobitný výbor pre koordináciu sociálneho zabezpečenia v roku 2021 prijal zmeny príloh k protokolu s cieľom potvrdiť, že členské štáty naďalej umožňujú, aby sa na pracovníkov vyslaných do alebo zo Spojeného kráľovstva za osobitných podmienok vzťahovali právne predpisy vysielajúceho štátu o sociálnom zabezpečení; berie tiež na vedomie, že v roku 2022 boli prijaté prípravné kroky na vykonávanie finančných ustanovení týkajúcich sa uhrádzania nákladov na nemocenské vecné dávky poskytované iným ako príslušným štátom;

4. víta skutočnosť, že Osobitný výbor pre koordináciu sociálneho zabezpečenia prijal rozhodnutie č. 1/2023, ktorým sa schvaľuje používanie elektronickej výmeny informácií o sociálnom zabezpečení (EESSI) podľa dohody o obchode a spolupráci[3] v kontexte protokolu, a zároveň sa domnieva, že príslušné časti rozhodnutí a odporúčaní Správnej komisie pre koordináciu systémov sociálneho zabezpečenia by sa mali uplatňovať v kontexte protokolu na základe odporúčania osobitného výboru[3]; opakuje svoju výzvu členským štátom, aby zabezpečili čo najskoršiu plnú funkčnosť EESSI a aby využili príležitosti, ktoré poskytujú súčasné fondy EÚ a v plnej miere zaviedli EESSI a prehĺbili digitalizáciu verejnej správy;

5. pripomína, že v dohode o obchode a spolupráci sa vyžaduje, aby sa hospodárske partnerstvo medzi oboma stranami opieralo o rovnaké podmienky otvorenej a spravodlivej hospodárskej súťaže a že obchod a investície by sa mali uskutočňovať spôsobom, ktorý podporuje trvalo udržateľný rozvoj vrátane hospodárskeho a sociálneho rozvoja a ochrany životného prostredia; konštatuje, že podľa článku 355 sa

[3] Predbežný program tretieho Osobitného výboru pre koordináciu sociálneho zabezpečenia, Londýn, jún 2023.

obe strany zaviazali zachovať a zlepšiť svoje príslušné normy v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje hlava XI;

6. vyjadruje znepokojenie nad nedávnym vývojom, ktorý môže oslabiť ustanovenia dohody o obchode a spolupráci týkajúce sa rovnakých podmienok v pracovnej a sociálnej oblasti v Spojenom kráľovstve; v tejto súvislosti vyjadruje mimoriadne poľutovanie na tým, že v júli 2022 bol zrušený zákaz, na základe ktorého pracovné agentúry nesmeli poskytovať dočasných zamestnancov ako náhradu za pracovníkov zúčastnených na kolektívnych akciách, keďže sa tým obmedzuje právo pracovníkov zúčastniť sa na kolektívnej akcii vrátane práva na štrajk; vyzýva vládu Spojeného kráľovstva, aby prijala potrebné opatrenia na zachovanie zásad rovnakých podmienok uvedených v článkoch dohody o obchode a spolupráci;

7. ďalej upozorňuje na niektoré znepokojujúce legislatívne iniciatívy v Spojenom kráľovstve, ktoré boli navrhnuté, ale ešte neboli prijaté, ako napríklad návrh zákona o ponechaní práva EÚ (zrušenie a reforma), návrh zákona o štrajkoch (minimálne úrovne služieb) a návrh zákona o ochrane údajov a digitálnych informáciách (návrh zákona č. 2); zdôrazňuje, že ak by boli tieto návrhy prijaté, mohli by mať závažný vplyv na práva pracovníkov, najmä základné práva na slobodu združovania a právo organizovať sa a zúčastniť sa na kolektívnom vyjednávaní a na kolektívnej akcii vrátane práva na štrajk, a mohli by ohroziť záväzky Spojeného kráľovstva v rámci dohody o obchode a spolupráci; v tejto súvislosti víta rozhodnutie vlády Spojeného kráľovstva nepokračovať v návrhu zákona o listine práv;

8. pripomína, že ochrana práv pracovníkov je nevyhnutná na zachovanie rovnakých podmienok a trvalo udržateľného rozvoja, ako sa stanovuje okrem iného v článkoch 355, 386, 387, 399 a 524 dohody o obchode a spolupráci; vyzýva Komisiu, aby pozorne sledovala vývoj v tejto oblasti a využila všetky dostupné prostriedky na riešenie prípadných problémov, ktoré by prijatie týchto návrhov mohlo vyvolať v súvislosti s uplatňovaním kapitoly 6 hlavy XI, a to aj prostredníctvom dialógu v Rade pre partnerstvo a osobitných výboroch, konzultácií s domácou poradnou skupinou EÚ a v prípade potreby mechanizmov urovnávania sporov stanovených v článku 389;

9. berie na vedomie, že vláda Spojeného kráľovstva v júni 2021 oznámila svoj zámer zriadiť jednotný orgán presadzovania zamestnaneckých práv, ktorého úlohou bude zabezpečiť centralizovaný dohľad nad pracovnoprávnymi predpismi[4] s cieľom zlepšiť koordináciu a účinnosť existujúcich orgánov a rozšíriť presadzovanie na nové oblasti; konštatuje však, že doteraz sa v súvislosti s návrhom nedosiahol žiadny ďalší pokrok; vyzýva Komisiu, aby naďalej pozorne sledovala presadzovanie príslušných pracovných a sociálnych noriem, ako sa vyžaduje v dohode o obchode a spolupráci, a akýkoľvek vývoj v tejto oblasti a aby sa spoločne s vládou Spojeného kráľovstva usilovala o dosiahnutie plného súladu s dohodou o obchode a spolupráci;

10. vyjadruje hlboké poľutovanie nad diskriminačným zaobchádzaním Spojeného kráľovstva s pracovníkmi z piatich členských štátov EÚ v roku 2021, pokiaľ ide o znížené poplatky za dlhodobé pracovné víza; ďalej vyjadruje poľutovanie nad tým, že

[4] Ministerstvo pre podnikanie, energetiku a priemyselnú stratégiu, Spojené kráľovstvo. Establishing a new single enforcement body for employment rights (Zriadenie nového jednotného orgánu presadzovania zamestnaneckých práv), 2021.

Spojené kráľovstvo od februára 2022 neuplatňuje článok 18 ods. 2 Európskej sociálnej charty a následne zrušilo zníženie vízového poplatku za prácu pre všetkých občanov EÚ; vyzýva Komisiu, aby prijala všetky opatrenia, ktoré sú v tejto súvislosti potrebné, a aj naďalej predkladala túto záležitosť na zasadnutiach Rady pre partnerstvo a Osobitného výboru pre rovnaké podmienky otvorenej a spravodlivej hospodárskej súťaže a udržateľný rozvoj;

11. vyzýva Európsku úniu a Spojené kráľovstvo, aby preskúmali možnosti ďalšej spolupráce a výmeny najlepších postupov v oblasti zamestnanosti a sociálnej ochrany; uznáva, že vzájomnou spoluprácou možno zlepšiť vykonávanie a presadzovanie politík v oblasti zamestnanosti a zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž a rast pre spoločnosti a pracovníkov v EÚ i v Spojenom kráľovstve.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Článok 58 – Postup spoločných výborov dátum oznámenia na schôdzi	15.12.2022
Dátum prijatia	18.7.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+: 34 –: 1 0: 5
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Atidzhe Alieva-Veli, Marc Angel, Dominique Bilde, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, David Casa, Ilan De Basso, Jarosław Duda, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Irena Joveva, Katrin Langensiepen, Elena Lizzi, Sara Matthieu, Max Orville, Kira Marie Peter-Hansen, Dragoş Pîslaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Romana Tomc, Nikolaj Villumsen, Maria Walsh, Stefania Zambelli, Tomáš Zdechovský
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Alex Agius Saliba, Carmen Avram, Gheorghe Falcă, Aurore Lalucq, Evelyn Regner
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Andrey Novakov, Carina Ohlsson, Helmut Scholz, Ralf Seekatz

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

34	+
PPE	David Casa, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Andrey Novakov, Ralf Seekatz, Romana Tomc, Maria Walsh, Tomáš Zdechovský
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Sylvie Brunet, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru
S&D	Alex Agius Saliba, Marc Angel, Carmen Avram, Gabriele Bischoff, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Elisabetta Gualmini, Agnes Jongerius, Aurore Lalucq, Carina Ohlsson, Evelyn Regner, Daniela Rondinelli
The Left	Helmut Scholz, Nikolaj Villumsen
Verts/ALE	Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Kira Marie Peter-Hansen, Mounir Satouri

1	-
ID	Dominique Bilde

5	0
ECR	Chiara Gemma, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
ID	Elena Lizzi, Stefania Zambelli

Vysvetlenie použitých znakov:
+ : za
- : proti
0 : zdržali sa hlasovania